

A Szeged–Csanádi Egyházmegye magazinja

Toronyirány

XVI. évfolyam, 5. szám
2024. október 17.

Szent István király ünnepé Bécsben

INGYENES

4. KISS-RIGÓ LÁSZLÓ PÜS- PÖKKEL ÜNNEPELTÉK SZENT ISTVÁNT BÉCSBEN

Szent István ünnepének hosszú évekre visszanyúló, sok magyar hívőt megszólító tradíciója van Bécsben. Augusztus 24-én *Varga János*, a Pázmáneum rektora meghívására *Kiss-Rigó László* püspök mutatott be szentmisét a bécsi Stephansdomban.

14. AZ EDDIGI LEG- NAGYOBB ÁGOTA® TÁBOR VOLT ÁGOTA FALVÁN

Idén 27. alkalommal szervezte meg a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója és az ÁGOTA® Alapítvány a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek és fiatalok országos találkozóját és nyári táborát, az ÁGOTA® Táborát.

Ebben az évben mintegy 800, vér szerinti családját nélkülözni kényszerülő gyermek szerzett felejthetetlen élményeket és gyógyult lélekben az ÁGOTA Közösség fellegvárában, a Tass-Alsószenttamáson található ÁGOTA Falván.

9. MÁRIÁT HÍVHATJUK SEGÍTSÉGÜL A BUTA IDEOLOGIÁK ELLEN

Máriát kérhetjük, hogy segítsen nekünk abban, hogy ellenálljunk a napjainkra jellemző, buta ideológiáknak – hangsúlyozta *Kiss-Rigó László* püspök a Körös-vidék legnagyobb múlttal bíró egyházi eseményén. A gyulai Nádi Boldogasszony-templom búcsújának eredete a török időkre nyúlik vissza.

11. ÉRDEMES ÉLNI HITTEL, JÓ SZÍVVEL, MAGYARKÉNT

„ISTEN – HAZA – CSALÁD” – e címet viseli és e tematika köré épül a Szegedi Dóm Látogatóközpont új időszaki tárlata. *Molnár János* festő- és grafikusművész életműkiállítása november második feléig tekinthető meg.

Toronyirány

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja

Megjelenik: évente hatszor

Kiadja: **Gerhardus Média Központ Kft.**
6720 Szeged, Aradi Vértanúk tere 2.

Felelős kiadó: **dr. Kiss-Rigó László**,
a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke

Főszerkesztő: **dr. Antal Zsolt**

Lapmenedzser: **Orosz László**

Nyomdai előkészítés: **WellCom Stúdió**

Nyomtatás: **Dürer Nyomda Kft.**

Eng. szám: **163/0819/2/2009**

A szerkesztőség elérhetőségei:
gerhardusmedia@gmail.com
+36 20 586 0102

A kéziratok rövidítésének jogát fenntartjuk.

BORÍTÓFOTÓ: PÜSPÖKI APOR

17. TANÉVKEZDÉSRE MEGÚJULTAK A BÉKÉSI ISKOLÁK

Kiterjedt, számos iskolát érintő fejlesztés zajlott a Szeged-Csanád Egyházmegyében, különösen annak keleti, békési részében. Az iskolakezdés előtt összesen 510 millió forint értékben korszerűsítették az intézményeket.

Gyulay Endre püspök elhunytá alkalmából érkezett részvétnyilvánítások

Gyulay Endre, a Szeged-Csanádi Egyházmegye volt püspöke elhunytá alkalmából Ferenc pápa kérésére Pietro Parolin bíboros államtitkár és Robert Prevost O.S.A bíboros, a Püspöki Dikasztérium Prefektusa részvétnyilvánítását Michael W. Banach apostoli nuncius közvetítésével ismertetjük.

Excellenciás és Főtisztelendő
KISS-RIGÓ László úrnak
Szeged-Csanádi Püspök
SZEGED

Budapest, 2024. augusztus 6.

Excellenciás és Főtisztelendő Püspök úr!

Őszentsége államtitkársága kérésére továbbítom önnek az alábbi részvétnyilvánító üzenetet, melyhez lélekben csatlakozik Excellenciás és Főtisztelendő Michael W. Banach apostoli nuncius úr is, aki jelenleg székhelyén kívül tartózkodik.

„Excellenciás Dr. Kiss-Rigó László
A Szeged-Csanádi Egyházmegye Főpásztorának
Szeged

Őszentsége Ferenc pápa, miután értesült Excellenciás Gyulay Endre, a Szeged-Csanádi Egyházmegye nyugalmazott püspökének haláláról, kifejezi Excellenciádnak, a megboldogult püspök hozzátartozóinak, a papoknak, a diakónusoknak, a szerzeteseknek és az egyházmegye minden hívének atyai közelségét azzal a bizonyossággal, hogy a küldetését apostoli buzgalommal végző főpásztor visszatért az Atya házába, ahol elnyerte örök jutalmát.

A Szentatya hálát ad a Jó Istennek az elhunyt püspök egyházi szolgálatáért és az Úr szőlőjében végzett munkájáért. Különös hálával idézi fel a fiatalok és a szegények körében teljesített lelkes szolgálatát, az egyházmegye életének újjászervezése érdekében kifejtett buzgó munkáját, valamint a Püspöki Kar alelnökeként végzett tevékenységét.

Őszentsége Endre püspököt a Mennyei Atya irgalmába ajánlja. A Magyarok Nagyasszonya és Szent Gellért közbenjárását kérve teljes szívből küldi apostoli áldását mindazokra, akik részt vesznek a temetési szertartáson.

Pietro Parolin
bíboros államtitkár”

Arra kérve Excellenciádat, ossza meg ezt a pápai üzenetet egyházmegyéje közösségének tagjaival, melyet ön a szeretetben kormányoz, illetve Gyulay püspök úr családtagjaival, tisztelettel köszöntöm.

Mons. José Antonio Rodriguez Garcia
ügyvivő

Excellenciás és Főtisztelendő
KISS-RIGÓ László úrnak
Szeged-Csanádi Püspök
SZEGED

Budapest, 2024. szeptember 9.

Excellenciás és Főtisztelendő Püspök úr!

Őexcellenciája Robert Prevost O.S.A bíboros úr, a Püspöki Dikasztérium Prefektusa a közelmúltban arra kért, továbbítsam Excellenciádnak és a Szeged-Csanádi részegyháznak szívből jövő részvétnyilvánítását Őexcellenciája Gyulay Endre, egyházmegyéjének nyugalmazott püspöke halálának kapcsán.

Elismerve az elhunyt püspök munkáját, aki csaknem 20 éven keresztül végezte püspöki szolgálatát a lelkipásztori gondjaira bízott nyáj körében, Prevost bíboros azért imádkozik, hogy a feltámadt Krisztus fogadja be Gyulay püspök urat az örök legelőkre, és adja meg jutalmát az Úr szőlőjében végzett jámbor szolgálatáért.

Requiem aeternum dona ei, Domine. Et lux perpetua luceat ei. Requiescat in pace. Amen.

Biztosítva önt az én imádságaimról is S.E.R Gyulay Endre lelki üdvéért, tisztelettel köszöntöm,

+ Michael W. Banach
✠ Michael W. Banach
apostoli nuncius

Kiss-Rigó László püspökkel ünneplés

Szent István ünnepének hosszú évekre visszanyúló, sok magyar hívőt megszólító tradíciója van Bécsben. Augusztus 24-én Varga János, a Pázmáneum rektora meghívására Kiss-Rigó László püspök mutatott be szentmisét a bécsi Stephansdomban.

A bécsi magyar közösség és több száz magyarországi és Kárpát-medencei zarándok töltötte meg Bécs emblematikus templomát, mely Szent István király védőszentje, Szent István vértanú nevét viseli. Hagyomány, hogy Szent István államalapító királyunk ünnepéhez kapcsolódóan Szent István király ereklyéjének jelenlétében ünnepelnek. Ezt a hagyományt *Hegyi György*, a Bécsi Magyar Római Katolikus Lelkészség vezetője kezdeményezte több mint három évtizeddel ezelőtt. Szent István király

FOTÓK: PÜSPÖKI APOR

ereklyéjét a Stephansdom ereklyetárában őrzik. 2000-ig karereklyeként tartották, melyet a hagyomány szerint Luxemburgi Erzsébet királyné (1409–1442), V. László király (1445–1457) édesanyja vitt magával Bécsbe. Kar alakú tartóját 1793-ban beolvasztották, s csupán évtizedek múlva, 1847-ben készült újabb foglalattal befogadására, mely bécsi ötvösmunka. 2000-ben lett antropológiai vizsgálatok alapján bizonyos, hogy a maradvány meghatározása téves volt, mert az nem a karból, hanem a jobb alsó lábszárcsontból való.

Idén különleges az alkalom: első királyunk Bécsben őrzött ereklyéje most is ott van az oltár egyik oldalán, a másikon pedig ott van utolsó királyunk, Boldog IV. Károly ereklyéje, melyet Budapestről, a Szent István-bazilikából hoztak Bécsbe Károly király boldoggá avatásának 20. évfordulója előtt tisztelegve.

Ezúttal nagy összefogással szerveződött meg az ünnep, részt vett benne a Kalácsa Klub, a Collegium Pazmanianum, a MAGOSZ és a Nemzeti Agrárgazdálkodási Kamara. Jelen voltak a bécsi politikai, társadalmi és diplomáciai élet képviselői, köztük *Szilágyiné Bátorfi Edit*, Magyarország nagykövete, *Potápi Árpád János* nemzetpolitikáért felelős államtitkár, *Jakab István*, az Országgyűlés alelnöke. A szentmisén koncelebrált az ünnep házigazdája, *Varga János*, a bécsi Pázmáneum rektora, az ausztriai magyar szervezetek képviselői, így a Szuverén Máltai Lovagrend, a bécsi magyar cserkészek és a Magyar Huszár és Katonai Hagyományörző Szövetség tagjai.

Szentbeszédében *Kiss-Rigó László* püspök az ünneplésünk lényegére mutatott rá: Európában is ismert és elismert, hogy a magyarság Szent Istvánnak köszönheti a biztos alapra épített országot, ami a történelem során időtállóan bizonyult. István a keresztény értékekre épített államot, ez alapján biztosította jövőjét. A szent király a józan észre és a keresztény hitre alapozta döntéseit. Egy olyan ország létét teremtette meg, melyben – 1848 és

Mepeelték Szent Istvánt Bécsben

1956 példája mutatja – voltak emberek, akik képesek voltak akár életüket áldozni a hazáért, a szabadságért, hogy a „magyarság állni tudja a vihart”.

A püspök arra hívta fel a figyelmet, hogy békeidőben is szükség van hősökre, olyan emberekre, akik munkájukat hivatásként felfogva az egész közösségért dolgoznak, adni akarnak, gazdagítanak. Ezek a mindennapi hősök itt vannak közöttünk.

A józan ész és a keresztény hit jól mutatja Szent István ünnepének lényegét. Ha örökségét gazdagítani akarjuk, mindkettőre szükségünk van. A kereszténynek mondott Európát önpusztító vírusokként ideológiák támadják, arra befolyásolják, hogy feladja az örök emberi értékeket, és ne a józan észet követve, ne gondolkodva éljen, hanem elfogadjon mindent, amit kap, feladva identitását. Ahogy Szent Istvánnak szüksége volt keresztény hitére döntéseiben, szüksége volt arra, hogy ismerje és kövesse Jézus Krisztust, úgy mi is akkor leszünk igazi keresztények, ha ismerjük Jézust, és a tanítása szerint élünk. Egyetlen út van ugyanis, mely célba juttatja egyéni életünket, nemzetünket és történelmünket, a jézusi. Ő az igazság, ő az élet. A bécsi Szent István-ünnep hagyományosan összekapcsolódik az új kenyér megáldásával. Népünk emlékezete szerint aratás után, Szent István napján sütötték az első új búzából készült kenyeret. Ezért nevezték augusztus hónapot az új kenyér havának. Kiss-Rigó László e szavakkal áldotta az ünnepi kenyeret: „A kenyér – ahogy egykor a manna – Isten gondviselésének kifejeződése. Szent István ünnepéhez kapcsolódva jelképezi az összefogást, a nemzeti összetartozást, a tevékeny szolidaritást, a Teremtő ajándékát és az ember munkájának gyümölcsét.”

A szentmisét követően Szilágyiné Bátorfi Edit nagykövet beszélt az ünneplő közösséghez. Azt fogalmazta meg, Szent István ünnepe hálaadás azért, hogy az uralkodó hazát, otthont adott nekünk Európában. Mindennez, amit az apostoli király tett az erőt és a kitartást hitéből vette. Új világot teremtett, mely működőképesnek bizonyult azon az alapon, melyre azt helyezte. Hangsúlyozta, soha nem veszíthetjük szem elől a magyar államiság ezen horgonyát, akkor sem, ha a főáram, az új divatok mást diktálnak. A hit annyiszor vezette a magyarságot a történelem viharai közepette, és olyan sok viharon kellett átvezetnie, hogy joggal fohászunk Isten áldásáért himnuszunkban.

Jakab István, az Országgyűlés alelnöke rámutatott, milyen nagy szüksége van az embernek ünnepekre, melyek más perspektívában engednek ránézni életünkre, segítenek, hogy megértsük a múltat, valóságghűen lássuk jelenünket, és így bölcs döntésekkel alakítsuk jövőnket. Szent István bölcsességéből, keresztény hitéből, előrelátásából és bátorságából kell most erőt merítenünk. Őriznünk kell örökségét, és méltó módon tovább kell építenünk azt. Rajtunk is múlik, meg tudjuk-e őrizni szuverenitásunkat, hitünket. Örömet fejezte ki, hogy mennyire szoros és baráti az osztrák nép kapcsolata, és a magyarok Ausztria egyik legcsodálatosabb gótikus templomában ünnepehetnek.

Jakab István a „Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem” program egyik képviselője. Elmondta a programról, hogy gazdák minden évben odaadják termésük egy részét, melyből az elmúlt években már 100 000 család asztalára kerülhetett kenyér. Idén már 300 gyűjtőponton fogadják a terményt, az akcióban részt vesznek magyar gazdák az egész Kárpát-medencéből, köztük Kárpátaljáról is, ahol idén 100 tonna gabona gyűlt össze. A program továbbá ösztöndíjjal is segíti a rászoruló fiatalokat, kiemelten Kárpátalján, ahol családfő hiányában még sokkal nehezebb a gyerekek taníttatása.

A misét követően az érseki palota udvarán tartottak színes magyar néptánc és népének bemutatót. Varga János közösségükről elmondta, a lelkesítéshez tartozó magyar közeg sokféle. A többség 1956-ban menekült Bécsbe és telepedett le az osztrák fővárosban, sokszor családot alapítva. A lelkesítésnek a vasfüggöny lehullásáig nem igazán volt élő személyes kapcsolata az otthoniakkal, a rokonlátogatások is nehézségbe ütköztek. Ma főként munkát vállalók és egyetemisták érkeznek, nagy a mobilitás, és sokan nem veszik fel, nem tartják a kapcsolatot honfitársaikkal. Ugyanakkor a magyar kultúrára és közösségi életre vágyókat összeköti az egyesületi élet, a magyar programok, a magyar nyelvű istentiszteletek.

TRAUTTWEIN ÉVA

Egyre több fiatal választja a Gál Ferenc Egyetemet

Soha nem volt még ennyi hallgatója a felsőoktatási intézménynek – az országos átlagnál is nagyobb mértékben növekedett az egyetemen az elsőévesek száma.

A Gál Ferenc Egyetem hagyományaihoz híven idén is a fogadalmi templomban tartott Veni Sancte szentmisével és központi tanévnyitó ünnepséggel indult az intézmény újabb tanéve szeptember 14-én.

FOTÓK: GÉMES SÁNDOR

– Ne fáradjatok bele tenni a jót, mert ha nem fáradtok bele, a maga idején aratni is fogtok – idézte Kiss-Rigó László püspök, az egyetem nagykancellárja az idei tanév jelentését, amely Szent Pál apostol galatáknak írt leveléből származik. A „jót tenni” kifejezés a felsőoktatásban a pedagógusok részéről

a magas szintű oktatást, a diákok oldaláról pedig a szorgalmas tanulást jelenti. Emlékeztetett rá, hogy áldozat nélkül nincs eredmény, erőfeszítés nélkül nincs győzelem – ugyanez igaz a hallgatók egyetemi vizsgáira vagy bármely, az életük során őket érő kihívásra. – Lehet, sőt kell fáradnia az egyetem közössége minden tagjának.

Fáradni kötelező, elfáradni lehet, de belefáradni nem szabad, mert akkor nincs értelme az egésznek – fogalmazott a szentmisén a püspök.

Több mint 120 ezren jelentkeztek a magyar felsőoktatásba, közülük mintegy 90 ezren felvételt nyertek – erről is beszélt az ünnepségen Zsigó Róbert, a Kulturális és Innovációs Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettese, a tanévnyitó díszvendége. Pozitívumként emelte ki, hogy a gazdasági, a pedagógusi és az egészségügyi szakok élen jártak a jelentkezők számában. – Köszönettel tartozunk a Gál Ferenc Egyetemennek,

hogy színvonalas, minőségi képzésekkel hozzájárul a fiatalok érdeklődésének felkeltéséhez és pályájuk minőségi megalapozásához – mondta a miniszterhelyettes. – Egy vidéki felsőoktatási intézménynek már a képzés során szükséges megmutatnia, hogy milyen elhelyezkedési lehetőségei lesz-

nek a hallgatóknak a végzést követően – ehhez pedig a térség gazdasági szereplőivel kell kapcsolatot kiépítenie. Mindez biztosíthatja, hogy a fiatal diplomás itthon maradjon, pályája gördülékenyen induljon, s egyben fejlődjön a helyi gazdaság és kultúra. Éppen ezért az önk sikere a nemzet sikere is – üzent a hallgatóknak a parlamenti államtitkár.

Rámutatott, hogy egy egyházi felsőoktatási intézménynek nemcsak felelőssége és feladata, hanem küldetése is van. II. Szent János Pál pápa apostoli rendelkezéséből idézett: az egyházi egyetem egy olyan, „nagyobbrészt világi tudományokkal foglalkozó intézmény, amely intézményes kötelezettséget vállal arra, hogy teljes oktatói, kutatói és nevelői tevékenységét a katolikus hit szellemében végzi.” Zsigó úgy fogalmazott, hiszi, hogy a Gál Ferenc Egyetemen „a nevelés a hit szellemében történik.”

Dux László rektor ünnepi beszédében kiemelte, kihívást jelentett az új felvételi rendszer, de az egyetem munkatársai sikerrel vették az akadályokat. Egész Magyarországon nő a felsőoktatás iránti kereslet, s e növekedésből az átlagnál nagyobb mértékben veszi ki a részét az általa irányított intézmény. A 2024–2025-ös tan-

évben 1400 fő kezdi meg a tanulmányait, ami 300-zal több a tavalyi, szintén „rekord” esztendőnél, így az összlétszám eléri a 3000-es számot. A Teológiai Karra 45, a Pedagógiai Karra közel 700, a Gazdasági Karra mintegy 300, az Egészség- és Szociális Tudományi Karra 232 főt vettek fel. Kifejezetten népszerű az óvodapedagógusi képzés, amelyre 300-an jelentkeztek. Új szakokat is indítottak, többek között mostantól addiktológiai konzultánsokat is képeznek.

Az egyetem épület-állománya is folyamatosan bővül, megújul. Saját forrásból, 82 millió forint értékben renoválják a szarvasi, műemléki védelemmel rendelkező központi épület homlokzatát, és tettetik rendbe a kapcsolódó épületrészeket. Szintén a Békés vármegyei településen pályázati támogatás-

nak köszönhetően sportsarnokot és hallgatói centrumot építenek. Békéscsabán a kari épület felújításának első üteme befejeződött, a munkálatok a jövő évben folytatódnak – többek között a fenti példakkal illusztrálta a rektor az egyetem szemmel látható fejlődését. Több szakmai és állami kitüntetéssel díjazták az egyetem oktatóit, amely bizonyítja, hogy külső szereplők is

elismerik az itt folyó munkát. *Horváth Gábor* tanszékvezető egyetemi tanár a Szer Üzenete-díjat nyerte el, *Katona Krisztina* dékán az Apáczai Csere János-díjat, *Szabóné dr. Balogh Ágota* dékánhelyettes, egyetemi docens és *Szarka Péter* főiskolai docens a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét, *Mészáros Magdolna*, a Békés Vármegyei Központi Kórház ápolási igazgatója, az egyetem címzetes docense a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését vehette át 2024-ben.

Az ünnepség utolsó részében átadták a nemzeti felsőoktatási ösztöndíj – a korábbi köztársasági ösztöndíj –, az Intézményi, a Glattfelder Gyula és a Vizkelety Miklós Hallgatói Ösztöndíjak okleveleit.

TÓTH MARCELL

Szent Gellért Fesztivál

Kedves Szeged-Csanád megyei Zenebarátok!

A Szent Gellért Fesztivál idén szeptember 23. és október 2. között került megrendezésre. Az alapítása óta eltelt 17 évben mindegyik fesztivál programja üdítően új és egyedi volt. Büszkén állíthatom, hogy ez az év sem volt kivétel! A szeptember 23-ai nyitókonzerten Szeged büszkesége, a fiatal zongoraművész, *Balázs-Piri Soma* mutatta be ked-

venc Chopin szerzeményét, az estet *Yoon-Hee Kim* zárta Bach szóló hegedűszonátaival és partitáival.

A szeptember 24-i Barokk esten Magyarország leghíresebb barokk hegedűművésze, a szegedi kötődésű *Tóth Mónika* rangos vendégművészekkel – *Gianni Maraldi* brácsaművésszel, *Michal Stahel* csellistával és *Pétery Dóra* csembalóművésszel – olyan kuriózum bemutatására vállalkozott, mint J. S. Bach eredetileg billentyűs hangszerre írott Goldberg-variációinak triószonátás változata.

FOTÓK: GÉMES SÁNDOR

És milyen lenne egy fesztivál szimfonikus koncert nélkül? Szombaton, szeptember 28-án Mozart drámai Haffner-szimfóniáját hoztuk el egyéb áriái és versenyművei mellett, olyan zeneműveket, melyek mind a zseniális Mozart szélsőséges lélektani határainak bizonyítékai. A koncertre visszatért a szegedi közönség által tavaly nagyra értékelt kínai csellista, *Lila*.

A kamarazenekari koncertek első napján, szeptember 29-én Liszt, Ligeti és Bartók kiváló magyar zeneszerzők

mellett Beethoven, Mozart és Glière művei is hallhatók voltak, míg a fesztivál zárónapján Beethoven 8. hegedű-zongoraszonátáját hoztuk el a zenekedvelők számára a nemzetközileg is elismert magyar duó, *Baráti Kristóf* hegedűművész és *Würtz Klára* zongoraművész előadásá-

ban, majd Mendelssohn hegedű-zongora kettősversenye hangzott el az *Anima Musicae Kamarazenekarral* szintén Baráti Kristóf és Würtz Klára szólójával.

YOON KUK LEE
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ

Máriát hívhatjuk segítségül a buta ideológiák ellen

Máriát kérhetjük, hogy segítsen nekünk abban, hogy ellenálljunk a napjainkra jellemző, buta ideológiáknak – hangsúlyozta Kiss-Rigó László püspök a Körös-vidék legnagyobb múlttal bíró egyházi eseményén. A gyulai Nádi Boldogasszony-templom búcsújának eredete a török időkre nyúlik vissza.

Kiss-Rigó László püspök elevenítette fel a gyulai Nádi Boldogasszony-templom augusztus 11-én megtartott búcsúján, hogy itt volt a Körös-vidék első zarándokhelye, melyet a törökvesz idején romba döntöttek, majd 1715-ben Nádi Boldogasszonynak

öt karanténba zárta, hanem mert azt a hivatást, amit kapott, az emberi életét bűn nélkül töltötte. Többek között ez a boldogsága forrása, ezért is nevezzük őt Boldogasszonynak – mondta a püspök.

Kiss-Rigó László felidézte azt is, hogy a középkorban, amikor a keresztény világ veszélyben volt, Máriát hívták segítségül. Az 1571-es, nagy keresztény győzelemmel végződő lepantói tengeri csata és a nándorfehérvári diadal után egyre inkább úgy kezdtek el tisztelni őt, mint a keresztények segítségét, akiben bízhatunk.

– Most nem a török, az iszlám fenyegeti a keresztény világot, hanem saját maga. Azok a bomlott agyú ideológiák, amelyeknek tanúi vagyunk nap mint nap. Ezek sok embernek elvették a józan eszét, ők önként és

dalolva adják fel identitásukat, teszik magukat tönkre, és gyógyszerként ajánlják ezt az ép társadalomnak is. Ezért Máriát, a Nádi Boldogasszonyt, a keresztények segítségét arra kérhetjük, hogy segítsen mindeket abban, hogy ellenálljunk minden buta ideológiának, melyekkel szemben meg kell küzdenünk. A józan ész és a hitünk adjon erőt, hogy értelmes életet tudjunk élni – fogalmazott a püspök.

Az esemény szentségi körmenettel, majd a himnuszok eléneklésével zárult.

CSISZÉR ÁRON

FOTÓK: SZABÓ ZOLTÁN

szentelték a török kiűzése után a térségben elsőként megépült templomot. Az ünnepi eseményen a főpásztor a Mária-kultusz jelentőségéről beszélt. A keresztények Máriát nemcsak tisztelik, mint Jézus édesanyját, hanem példaképnek is tekintik.

– Két olyan ünnep is van az évben, mely arról szól, hogy miért nemcsak tiszteljük, hanem példaképnek is tekintjük Máriát. Az egyik az úgynevezett a szeplőtelen fogantatás ünnepe, ami ennek a templomnak is a titulusa, csak a történelmi események miatt a búcsút máskor ünnepli a közösség. Akkor azt ünnepeljük, hogy Mária volt az az ember, aki születése pillanatától mentes volt minden bűntől. Nem azért, mert Isten

Válasszuk az életet!

A zenei képzéstől az életvédelemig sokféle témájú rendezvényt szervez vagy támogat a Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynöksége az őszi folyamán. A novemberi programokhoz még nem késő csatlakozni.

A nyár utolsó hónapjában nem maradhatott el a hagyományos apa-fió zárandoklat. Idén összesen tíz fő, azaz öt édesapa és öt gyermek vett részt a 113 kilométeres, Tihanytól Pannónhalmáig tartó úton. A szervezők biztosították a zárandoklat kereteit, a szálláshelyeket, az étkezéseket.

– A mindennapokból kiragadott egy hét egymásnak és a Jóistennek szentelt idővé vált. Erőfeszítéseket is kellett tenni, de sokszor megtapasztalhattuk a Gondviselést is az út során: egy-egy váratlan helyről érkező hűsítőben, kedves útbaigazításban – fogalmazott beszámolójában *Piros Adorján*, az Egyházmegyei Család-KözPont munkatársa, a zárandoklat vezetője.

Szeptemberben – szintén a korábbi évekhez hasonlóan – a Pasztorális Helynökség munkatársai megtartották a zenei szolgáltatók lelkinapját. A programon *Pálfai Zoltán* makói plébános is részt vett, akinek segítségével közelebről is megismerhették a zsoldárokat, illetve az egyik zsoldáron keresztül beszélhettek a résztvevők személyes érzéseikről is. A délelőtt közös ebéddel zárult.

Újabb kétnapos alkalommal folytatódott a négy hétvégét felölelő *Sacro Song* keresztény könnyűzenei workshop a Katolikus Házban az Apor Vilmos Főiskola és a Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynökségének támogatásával. A képzést most is az Eucharistia együttes tagjai, *Gábel András* és *Gellért*, valamint *Szentpétery Mózes* tartották. A workshop november 9-én hálaadó szentmisével és gálaünnepséggel zárul a szegedi fogadalmi templomban. Érdeemes eljönni este hatra a szegedi dómba, hiszen élőben is meghallgathatják a képzés oktatóit és hallgatóit.

Lothringer Éva SSS „Amikor Hamupipőke és a Herceg családterápiába megy...” című előadásán vehetnek részt a gyulaiak. A Családegyletem idei utolsó „órája” november 12-én 17 órakor kezdődik a Katolikus Közösségi Házban, a Petőfi téren.

Négy nappal később Szegeden tartják meg az „Élet a plébánián” lelki és szakmai napot. A programra azokat a fizetett vagy önkéntes, plébánián szolgálatot teljesítőket várják, akik az egyházmegye területén működnek. A rendezvényen közösségi élményt, lelki megerősítést szeretnének nyúj-

tani e munkatársaknak, s munkaterületenként hasznos segítséget biztosítani nekik. További információkat a pasztoralis.hu oldalon találhatnak az érdeklődők.

November 23-án rendezik meg negyedik alkalommal az Országos Életvédő Szakmai Napot, amelynek idén a Szeged-Csanádi Egyházmegye ad otthont. A „Válaszd az Életet!” mottóval meghirdetett rendezvényen gazdag és változatos programokkal várják e sorskérdés iránt érdeklődőket. „Hitelesen az életvédelemről” címmel tart előadást *Marton Zsolt* váci püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferense. A reprodukciós tudatosságról *dr. Várbíró Szabolcs*, az SZTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója, a védőnők prevenciós, életvédő feladatairól *Masa Andrea* egyetemi megbízott tanszékvezető-helyettes, mesteroktató és védőnő, „az élet szolgálatában” álló nevelőszülőkről *Kotbencz János*, a Szent Ágota Gyermekevédelmi Szolgáltató főigazgatója fog beszélni. A napot a fogadalmi templomban tartott ünnepi szentmisével és lelki adoptálás fogadalmotétellel zárják a résztvevők.

T. M.

FOTÓK: EGYHÁZMEGYEI CSALÁDKÖZPONT

Érdeemes élni hittel, jó szívvel, magyarként

„*ISTEN – HAZA – CSALÁD*” – e címet viseli és e tematika köré épül a Szegedi Dóm Látogatóközpont új időszakos tárlata. Molnár János festő- és grafikusművész életműkiállítása november második feléig tekinthető meg.

Szeptember 19-én nyílt meg és mintegy két hónapig látogatható a jászármazású, de fővárosi születésű Molnár János alkotásaiból összeállított kiállítás a szegedi dóm altemplomában.

– Minden igazi művészetnek és mindennek, ami igazi érték, helye van a látogatóközpontban. Nagy öröm az, hogy egy olyan művész, mint Molnár

zon, az igaz pedig a valóság megörökítését. A szép fogalmát nem lehet körülírni: egyszerűen legyen szép az alkotás. Kifejtette, arra kell törekedni, hogy a színek és a formák összhangja meglegyen, kialakuljon az egyensúly, a kép harmóniába kerüljön a nézővel.

– A kinti világban borzasztó dolgok történnek: háborúk, éhínségek, fukálódások, egymás fölösleges megbántása. Azt szeretném, ha a képeimet megnézve úgy éreznék: vannak még szép dolgok a világban. Érdeemes élni hittel, jó szívvel és magyarként – osztotta meg gondolatait a művész.

Az alkotó magát tradicionális festőnek tartja: mestereitől kapta azt a szemléletmódot, amely négy évtizede tartó alkotói pályáján végigkíséri.

– Azokat a munkákat hoztam el az elmúlt húsz-huszonöt évből, amelyeket otthon, a padlásán tartok. Nem terveztem és nem is tervezem őket eladni. Ezek az alkotások – talán kicsit poétikusan hangzik e szó – életművem fontos darabjai, nem szeretném, ha szétszóródnának – nyilatkozta a *Toronyirány* magazinnak adott interjújában Molnár János.

Elmondta, mindhárom, a kiállítás címében megjelenő szó végigkíséri az életét. Istenhez kapcsolja, hogy hosszú ideje készít vallásos képeket, de

hangsúlyozottan nem szakrális képeket – e jelzőt csak az utókor adhatja meg neki, ha méltó rá. A haza szó számára a Kárpát-medencét, a régi Nagy-Magyarországot, a nemzeti sorsfordulókat és tragédiákat jelenti.

FOTÓK: TÓTH MARCELL

János műveinek adhatunk teret, aki ilyen zseniálisan ötvözi a magyar népi jelképrendszert és a középkori vallásos festészetet – fogalmazott köszöntőjében Kiss-Rigó László. A püspök azt kívánta, hogy sikerüljön elérni e tárlattal minden igazi művészet – sokszor az alkotók és a látogatók előtt is rejtve maradt – célját: aki megnézi a műveket, az utána jobb emberként távozzon.

– Az ember úgy fessen, hogy a kép igaz, szép, s ha van rá mód, akkor jó is legyen – mondta Molnár János a közönségnek. Hozzátette, a jó jelző azt jelenti, hogy a lehető legnagyobb szakmai felkészültséggel dolgoz-

Meggyőződése, hogy a trianoni csapással negatív pályára került hazánk történelme. Ez alkotásaiban is megjelenik: a mostani tárlat „nyitóképe” is a régi országra és annak keresztény jellegére emlékeztet. Ezzel világos üzenetet is szeretett volna küldeni a látogatóknak: ez az ő értékrendje. Végül a család kifejezés a szűken vett családon kívül a barátokat, az ismerősöket és a jötevőket is lefedi.

Molnár János időszakos kiállítása – a hivatalos nyitvatartási időben – november 24-ig látogatható. T.

Emlékezzünk!

Magyarország, 1956

MÁRAI SÁNDOR

Mennyből az angyal

New York, 1956

*Mennyből az angyal – menj sietve
Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Agyal, vigyél hírt a csodáról.*

*Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Agyal, te beszélj a csodáról.*

*Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.*

*És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezét a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és vérét itta –
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.*

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta –
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekesznek,
Csak orrontják, nyíznak, gyanítják
Ennek az éjszakának a titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérdik, hogy ez mivégre kellett.
Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdik, egyre többen kérdik,
Hebegve, mert végképp nem értik –
Ők, akik örökségbe kapták –
Ilyen nagy dolog a Szabadság?...

Angyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor
– a gyermek, a szamár, a pásztor –
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik –
mennyből az angyal.

Az eddigi legnagyobb ÁGOTA®

Idén 27. alkalommal szervezte meg a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója és az ÁGOTA® Alapítvány a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek és fiatalok országos találkozóját és nyári táborát, az ÁGOTA® Tábort. Ebben az évben mintegy 800, vér szerinti családját nélkülözni kényszerülő gyermek szerzett felejthetetlen élményeket és gyógyult lélekben az ÁGOTA® Közösség fellegvárában, a Tass-Alsószenttamáson található ÁGOTA Falván.

Az ÁGOTA® Tábor egy olyan nyári program, amely nem csupán felejthetetlen élményeket nyújt, hanem terapeutikus jellegéből kifolyólag gyógyítja a sok traumán átesett, családjukat vesztett gyermekek lelkét, valamint erősíti önbizalmukat. Ezért vált a Gyógyító Szent Erzsébet-táborok részévé. Ebben a tíz napban segítő szakemberek, pedagógusok és terapeuták, valamint képzett önkéntesek foglalkoznak a gyermekvé-

FOTÓK: SÁNDOR JUDIT ÉS KARNÓK CSABA

delmi gondoskodásban élő fiatalokkal. A gyermekek által csak tíznapos mennyországgént emlegetett esemény a szokásokhoz híven hivatalos megnyitóünnepséggel kezdődött. Az

ÁGOTA Közösség rengeteg barátja és segítője látogatott el a rendezvényre. *Dr. Kiss-Rigó László*, a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke, az ÁGOTA Közösség legfőbb támogatója is köszöntötte a megjelenteket. – Aki bármilyen módon kapcsolatba kerül az ÁGOTA Közösséggel, legyen akár egy hatóság képviselője, önkéntes vagy munkatárs, az rádöbben arra, hogy maga is részesévé válik ennek a családnak. Olyan ügyet szolgálunk, amelyért mindig lehet több áldozatot hozni, több erőforrást bevinni, és még hatékonyabban végezni – hangsúlyozta a püspök. *Kothencz János* diakónus, az ÁGOTA Közösség vezetője és az ÁGOTA® Tábor megálmodója úgy fogalmazott, a gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok többsége „üres puttonnyal” lépi át a tábor kapuit. – Nekünk az a feladatunk, hogy ezt a puttonyt megtöltsük. Kezet nyújtunk nekik és társként, közösen viseljük a múltbéli nehézségeket, melyek az itt töltött idő alatt reményeink szerint enyhülnek – emelte ki Kothencz János.

Az ÁGOTA® Táborban zajló terápiás munka elképzelhetetlen lenne a biztos szakmai és módszertani háttér nélkül. A KÁSZPEM®, azaz a Kothencz-féle ÁGOTA® Szentitív Pedagógikoterápiás Módszer kimondottan a lakásotthonokban és nevelőszülőknél élő gyermekeknek nyújt segítséget. Ezekben a foglalkozásokon a bizalom, a kiszolgáltatottság, a norma, az értékrend és jövőkép kérdéskörei voltak a fókuszban.

– A kiscsoportos foglalkozásokon a bizalom jelentőségéről is beszélgettünk a fiatalokkal, a saját bőrükön is megtapasztalhatták a táborozók, hogy milyen bízni másokban. Ahogyan azt is, hogy milyen érzés, amikor bennük bízik meg valaki. Ez fontos, mert a családból való kiemelés során a fiatalok másokba valamint saját magukba vetett bizalomképe is megtörik – mondta *Szili-Balog Mária*, az ÁGOTA Közösség önkéntese.

A terápiás munka során a fiatalok meghallgatták egymás történeteit, levonhatták a tanulságot, kapcsolódhattak egymáshoz, reményre találhattak. Ezáltal pedig a gyógyulás útjára léphettek és felfedezhették, hogy nincsenek egyedül a nagyvilágban.

Tábor volt idén ÁGOTA Falván

Balogh Martin, az ÁGOTA Közösség gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalja életének egyik korábbi mélypontjáról beszélt a gyermekeknek. Hangsúlyozta, nem szabad félni attól, hogy segítséget kérjünk, mert mindenkinek vissza kell találnia önmagához.

– Azt remélem, hogy a társaim miután meghallgatták a történetemet, úgy gondolják, hogy bármilyen nehéz élethelyzet is adódjon, sosem szabad feladni, hiszen mindig van remény! Bízniuk kell magukban és tanulni mások történetéből – mesélte Martin, aki az idei táborban már önkéntesként segítette sorstársait.

A 27. ÁGOTA® Tábor tíz emlékezetes napja igazi programkavalkádot varázsolt a Bács-Kiskun vármegyei gyermekparadicsomba. Az ÁGOTA Közösség újra megszervezte például a hagyományos *Toldi-bajnokságot*, ahol a legkisebb gyermek is a közösség legerősebb tagjává válhatott. A táborozók idén is benevezhettek a *Ki Mit Tud?* versenyre, ahol egyénileg és csoportosan is megmutatták tehetségüket a színjátszás, a versmondás vagy éppen a freestyle foci terén, ám sokan az éneklést vagy a táncot választották. A vetélkedő nagyszerű alkalom volt arra, hogy a fiatalok egymás ajándékaivá váljanak, őszintén örülhessenek

társaik sikereinek és felfedezzék saját értékeiket.

Az ÁGOTA® Tábor szintén elmaradhatatlan programeleme az *ÁGOTA Szépe* választás. Az egyedülálló szépségverseny mottója: a szépség belülről fakad. Ezen az élményprogramon minden táborozó átérezhette, hogy különleges, elismerésre méltó és feltétel nélkül szerethető. A nevelőszülői családban cseperedő, 16 éves *Dubai Roberta Barbara* fejére is korona került, a lányt az eredményhirdetésen az egész tábor egy emberként tapsolta. – Egészen a végéig nem tudatosult bennem, hogy én nyertem. Az elején lámpalázás is voltam, mert mindenki rám figyelt a színpadon, de később már nagyon jól éreztem magam. Nagyon sok szeretetet kaptam itt – mondta a fiatal.

Az ÁGOTA Közösség fontosnak tartja az identitásérősítést, a szervezők minden esztendőben nagy sikerrel rendezik meg a hagyományörző *Roma estet*. Itt a fiatalok zenés, táncos programokon keresztül fedezhetik fel a cigány kultúra értékeit. Ez az este a roma identitás örömteli megéléséről szól.

– Jó látni, hogy a táborban így megtartjuk a kultúránkat. Én nem tagadom, félig roma vagyok, és büszke vagyok rá – osztotta meg *Gertner Klaudia*, Veszprém vármegyei nevelőszülőknél élő táborozó.

A 27. ÁGOTA® Táborból az ÁGOTA Közösség pasztorációs csoportjának munkatársai is aktívan kivették a részüket. ÁGOTA Falván

található Európa és Magyarország egyetlen Szent Jobb Lator-temploma, amely az ÁGOTA® Tábornak is kiemelkedő, központi helyszíne. A korábbi évekhez hasonlóan ajtaja idén is minden nap nyitva állt a gyermekek és fiatalok előtt, akik egy kis elcsendesedésre vágytak a számtalan élmény közepette. A pasztorációs csoport tagjai kedves, szívhez szóló ötletekkel, például isteni SMS-ekkel várták a templomba betérő táborozókat, lehetőséget adva arra, hogy az őket foglalkoztató kérdésekről beszélgessenek.

A táborban az ÁGOTA Közösség tagjai idén is olyan mintát adtak a vér szerinti családjukat nélkülözni kényserülő gyermekeknek, amely által megtapasztalhatták, hogy az érdekeiktől és a környezet sokszor megbélyegző hozzáállásától függetlenül valamennyien feltétlenül elfogadható és értékes emberek, akik hazatalálhatnak ebbe a társadalomba.

HAJÓ EDINA, FERENCZI LÁSZLÓ

Megerősödni a szolgálatban

Lelkigyakorlatot tartottak a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás önkénteseinek a Bács-Kiskun vármegyei ÁGOTA Falván. A kétnapos rekollekció alkalmával a lelki gondozás mellett lehetőség nyílt a karitás szolgálattal kapcsolatos tapasztalatcserére és a jó gyakorlatok elsajátítására is.

Hosszú évek óta hagyomány már, hogy a Szeged-Csanádi Egyházmegyében karitás szolgálatot végzők számára lelki feltöltődést szolgáló napokat tartanak. A kétnapos rekollekciónak már második alkalommal adott otthont ÁGOTA Falva, a családból kiemelt és veszélyeztetett fiatalok ügyével foglalkozó ÁGOTA® Alapítvány Tass-Alsószenttamáson található ifjúsági, szabadidős, kulturális, képzési és lelkeségi központja. Békés és Csongrád-Csanád vármegyéből huszonötven vettek részt a lelkigyakorlaton.

Kothencz János diakónus, a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás igazgatója köszöntötte és egyben méltatta is az önkénteseket és azt a pótolhatatlan szolgálatot, amelyet szüntelenül megújuló erővel végeznek.

– Rendkívül fontosnak tartjuk önkénteseink lelki gondozását. Tudjuk jól, hogy a szolgálatban résztvevők elszántsága és hegyeket megmozgató jó szándéka nélkül csak félkarú óriá-

sok lennénk – fogalmazott *Kothencz János*.

A kétnapos lelkigyakorlatot *Köllő Sándor*, a szegedi Magyarok Nagyasszonya-székesegyház káplánja vezette, aki *János* evangéliumának egy részletét olvasta fel az önkénteseknek. A példabeszédben *Jézus* a *Beteszda* fürdőnél egy 38 éve szenvedő férfit gyógyított meg. „*Amikor Jézus meglátta, amint ott feküdt, s megtudta, hogy már régóta beteg, megkérdezte tőle: Meg akarsz gyógyulni? Uram – válaszolta a beteg –, nincs emberem, aki bevinne a tóba, amikor felkavarodik a víz. Így*

mire odaérek, már más lép be előttem. Erre Jézus azt mondta neki: Kelj föl, fogd az ágyadat és menj! Az ember azon nyomban meggyógyult, fölvette ágyát és elindult.” (Jn 5, 6-9)

Az önkéntesek ehhez a példabeszédhez kapcsolódva osztották meg egymással saját tapasztalataikat, és számoltak be arról, miként tudnak emberei lenni a rászorulóknak, vagyis keresztényként a jézusi tanítás szerint úgy segíteni őket, ahogy arra a legnagyobb szükségük van.

– Az önkéntesek napi szinten találkoznak olyan nehéz sorsokkal, amelyek hatással vannak rájuk. Nehéz a szolgálat, még akkor is, ha ezt saját elhatározásból, a segíteni akarás vágyából végzik. Számunkra óriási támogatás az ő jelenlétük, mert a plébániai önkénteseinknek nagyobb a rálátása a településen élőkre, a mindennapi nehézségekre, így könnyebben tudnak kapcsolatot is teremteni, hiszen nagyobb a bizalom feljűk – mondta *Ancsa-Molnár Hajnalka*, a szegedi Karitás irodavezetője. Mint elmondta, a karitás szolgálat nemcsak tárgyi adományok szétszórásáról szól, hanem lelki segítségnyújtásról is. Arról, hogy az önkéntesek a rászorulókkal mellett állnak odafigyeléssel, beszélgetésekkel, családlátogatásokkal, és mindig nyitottak arra, hogy magukból is adjanak.

Az ÁGOTA Falván rendezett kétnapos lelkigyakorlaton a kötetlen esti beszélgetéseken szintén alkalom nyílt a tapasztalatcserére. Az önkéntesek elmondták egymásnak, hogy a különböző plébániákon milyen jó gyakorlatok alakultak ki, ezzel hasznos ötleteket adtak egymásnak, ugyanis minden plébánián máshogy működik a karitás.

BOLDOG DANIELLA

Tanévkezdésre megújultak a békési iskolák

Kiterjedt, számos iskolát érintő fejlesztés zajlott a Szeged-Csanád Egyházmegyében, különösen annak keleti, békési részében. Az iskolakezdés előtt összesen 510 millió forint értékben korszerűsítették az intézményeket.

Békés vármegye számos, a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő oktatási intézményében zajlottak munkálatok a nyár folyamán. Sztrémi Zsuzsanna vezető pályázati referenst kértük összegrzésre.

– Pusztaföldváron a Szent Imre Katolikus Általános Iskola és a tornaterem tetőcseréjének munkálatai kerültek a fókuszba, melyre 60 millió forintot fordítottunk. Békéscsabán a Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskolában kicseréltük a régi iskolaépület teljes tetőhéjazatát és a bádogos szerkezetet, illetve kiépítettük a villámvédelmi rendszert. Gádoroson a Kisboldogasszony Katolikus Általános Iskola teljes körű tetőszerkezet-felújítása, Kaszaperen a Mátyás Király Katolikus Általános Iskola tetőfelújítása, míg Kevermesen a Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola tel-

jes körű tetőhéjazat cseréje és a hozzá kapcsolódó munkálatok teremtettek modernbb körülményeket. A Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola nagybánhegyesi telephelyén a tetőszerkezetet korszerűsítet-

FOTÓK: SZABÓ ZOLTÁN

ték. Gyulán az Erkel téri, úgynevezett kisiskolánál, ahova az alsótagozat hat osztálya jár, a gépészeti felújításra 19 millió forintot költöttünk, de a tornaterem tetőfelújítására is sor került. Sztrémi Zsuzsanna elmondta, csak Békés vármegye területén 320 millió forint értékű olyan beruházást valósítottak meg, melyeket a tanév kezdéig be is fejeztek. A Csongrád-Csanád vármegyei projektekkal együtt az egyházmegye főhatóságának finanszírozásával 510 millió forintot költöttek a sikeres tanévkezdés infrastrukturális háttérének megalapozására. A pályázati referens kiemelte, tervezik az újabb, nagyobb beruházásokat az egyházmegye teljes területén.

CS. Á.

Évtizedes problémát orvosolnak a gyulai Karácsonyiban

Jó ütemben haladnak a munkálatok a gyulai Karácsonyi Gimnáziumban, pontosabban az intézmény területén, egy közeli telken, ahol új tornacsarnokot alakítanak ki egy városképi jelentőséggel bíró épület helyén. Az eredeti homlokzatot megtartják, és a mögötte lévő területen húzták fel az új létesítményt, melynek jelenleg a belsőépítészeti munkálatai zajlanak, és mint Bengery Zsoltné igazgató elmondta, már a sportszerek vásárlásáról is

szó esett. A diákok az iskola jelenlegi sportszobáját már régen kinőték, ott a jövőben a gimnasztika kap főszerepet, és más, kisebb rendez-

vényeket tartanak meg, az új csarnokban pedig jut elég hely a labdajátékoknak is. A beruházás várhatóan a jövő év elején fejeződik be.

Kulturális mozaik

Egyetem – extrákkal

A rektori széképület fényfestésével, a DocPiano Band fergeteges szabadtéri koncertjével az idén is kezdetét vette a Szegedi Tudományegyetem Őszi Kulturális Fesztiválja. A régió legjelentősebb tudományos-oktatási intézménye immár 28 éve meghatározó kulturális színhely is, hitet téve az egyetemi munka tágabb kulturális kihatása mellett. A komolyzenei, jazz, folk és popzenei koncertek, képzőművészeti és fotókiállítások, könyvbemutatók, színházi előadások, tudományos ülésszakok sokaságát felölelő fesztivál különleges szellemi pezsgését adja, hogy nem csupán az egyetem művészeti karai mutatkoznak be az eseményeken, de az egyetemi oktatók és hallgatók kedvtelésből, ám professzionális szinten űzött alkotói és előadói tevékenysége is feltárul a látogatók előtt.

Mint azt *Dr. Rovó László* rektor megfogalmazta: „A jövő értelmiségének nemcsak lehetősége, de kötelessége, hogy ne csak a szakterületéről, de a minket körülvevő egyre szélesebb perspektívában feltűnő világról is véleményt formáljon, amelynek megismeréséhez a kultúránkon keresztül vezet az út. Egyes műalkotásaink kincses-

FOTÓ: IWÁNYI AJRÉL

ládaként rejtik közösségünk leglényegibb vonásait, a kulcs pedig a publikum kezében van, hogy hozzáférjen ezekhez.”

Ha október, akkor Vásárhelyi Őszi Tárlat

A hagyományokhoz híven ez év első októberi vasárnapján ismét megnyílt hazánk egyik legjelentősebb képzőművészeti fóruma, az immár 70. Vásárhelyi Őszi Tárlat. A hazai képzőművészeti élet egyik legrangosabb seregszemléjére 530 alkotást neveztek be az alkotók. A zsűri ezek közül 128 művet – 87 festményt, 34 grafikát,

FOTÓ: KÁRNOK CSABA / DELMAGYAR.HU

Képünk a 70. Vásárhelyi Őszi Tárlat megnyitóján készült

33 plasztikát és négy egyéb kategóriájú alkotást választott ki, hogy az Alföldi Galériába látogatók képet kaphassanak a kortárs magyar művészet legfrissebb törekvéseiről és irányzatairól.

Galériáról galériára

Kiállításokban a többi helyszínen sem volt hiány: a szegedi Szent-Györgyi Albert Agóra szökökutas szabadterületén *Brzózka Marek* szobrászművész eredeti látásmódra valló alkotásaiból, az egyetem Rajz-Művészettörténet Tanszékén a XXXIV. Csongrádi Plein Air Alkotótelep terméséből, a Kis Kunszt Galériában a neves festőművész házaspár, *Nádas Alexandra* és *Nagy Gábor* munkáiból, a Belvárosi Rajzkör Károlyi utcai galériájában a nemzetközi szinten is elismerést elismerésre halmozó *Olasz Attila* festményeiből, a vásárhelyi zsinagógában *Dömötör Mihály* fotóművésznek a zsidó örökséget szem elé táró alkotásaiból nyílt kiállítás.

Tanulságos vigalom

Az őszi néprajzi hagyományok szellemében az idén is sor került Borszűrő Szent Mihály és az Iparosok Napjára az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban. Az érdeklődők láthattak honfoglalás-kori lovasbemutatót és népi divatbemutatót, részt vehettek szőlőpréselésen és paprikaórlésen járgányos paprikamalommal, kipróbálhatták a paprikafűzést és külüzést, a fafaragást, a nemezelést, a gyékényezést, a bőrozést, a kemencében való sütést, továbbá megsemméltették olyan kiveszőben lévő mesterségek fortélyait, mint a szűrhimzés, a kádármesterség és a népi hangszerkészítés. A hangulatos eseménynek elmaradhatatlan kelléke volt a népi kirakodóvásár, a táncház és a folk kocsmá. MARTON ÁRPÁD

Ferenc pápa: Több gyermekre van szükség

Az egyházfő a szeptemberi délkelet-ázsiai és nyugat-európai apostoli útjai során több ízben beszélt a népességi válságról, amellyel a modern civilizáció nagy része szembesül.

Ferenc pápa pontifikátusának leghosszabb apostoli útját tette szeptember 2–13. között, amely során négy országba látogatott el: Indonéziába, Pápua Új-Guineába, Kelet-Timorba és Szingapúrba.

A Szentatya az indonéziai látogatás alkalmával beszélt arról is, hogy az énközpontúság miatt a világ jelentős részében probléma a gyermektelenség, és hogy az emberek lassan többre becsülik házi kedvenceiket, mint a gyermekeket. Ugyanakkor elismerően szólt arról, hogy Indonéziában sok a nagycsaládos. „Példaként szolgáltok mindenki számára, az összes olyan országnak, ahol – talán viccesen hangzik, de – a családok szívesebben tartanak macskát vagy kutyát gyermekvállalás helyett” – mondta *Joko Widodo* indonéz elnöknek, aki maga is nagycsaládos. Az egyházfő pápasága során már többször figyelmeztetett arra, hogy sokaknál a háziállatok foglalják el a gyermekek helyét. Ezzel nem az állatok szeretete ellen szól, hanem felhívja a figyelmet: túl sok ember tart kutyát vagy macskát gyerekvállalás helyett.

Ferenc pápa a kelet-timori tengerparti síkságon tartott szentmisén a prédikációjában leszögezte: „A világ minden részén a gyermek születése az öröm és az ünnep ragyogó pillanata”, amely „a jó iránti vágyat, a tisztasághoz és az egyszerűséghez való visszatérést” jelenti. „Milyen csodálatos, hogy itt Kelet-Timorban ennyi gyerek van: fiatal ország vagytok, és láthatjuk, hogy földetek minden szeglete az élettől

buzog” – jegyezte meg. Ez nagy ajándék, de egyben jel is, emlékeztet arra, hogy „teret kell adni a gyerekeknek, a kicsiknek, be kell fogadni őket, gondoskodni kell róluk” – hangsúlyozta. Alig tért vissza Ázsiából, a pápa szeptember 26–29. között újabb apostoli látogatást tett, ezúttal két európai országban: Luxemburgban és Belgiumban. Az egyházfő lelkipásztori

látogatása előtt *Pietro Parolin* bíboros, vatikáni államtitkár interjút adott a Vatikáni Rádiónak, amelyben egyértelművé tette: a pápa arra sürgeti Európát, hogy fedezze fel újra a gyökereit és az alapértékeit. A főpap szerint a születésszám drámai csökkenése elleni küzdelemhez „sürgős akciósorozatokra van szükség különböző intézmények részéről”. Az egyháznak, az államoknak, a különböző szervezeteknek tudatosítaniuk kell ennek a „létfonosságú” témának a jelentőségét, és be kell avatkozniuk egy sor, lehetőség szerint jól összehangolt intézkedéssel – jelentette ki. A Vatikánnak a gyermeket nevelő családok érdekében tett számos kezdeményezése közül a legújabb a szeptember

közepén indult pápai globális szövetség a gyermekek egészségéért, amelynek célja, hogy a következő három évben egymillió orvosi kezelést biztosítson a rászoruló családok gyermekeinek.

Egynapos luxemburgi látogatása során a szentatya találkozott a nagyhercegség politikai és egyházi vezetőivel. A hivatalos megbeszélések után tartott beszédében, a gyermekvállalásra kitérve elmondta: látta a születési statisztikákat, és „több gyermekre van szükség, mert Luxemburg jövőjét a gyerekek jelentik”.

Ferenc pápa ezt követően a belga királyi palotában találkozott Belgium politikai vezetőivel, a diplomáciai és a civil élet képviselőivel. Kijelentette: „Belgium történelme arra szólítja Európát, hogy térjen vissza az útjára, fedezze fel újra valódi identitását, és ismét fektessen be a jövőbe, nyitva az élet és a jövő felé a demográfiai válság és a háború gyötrelmeinek leküzdésével”. Megerősítette: „Ezt a két csapást kell elkerülnünk most: a háború poklát, amely világháborúba torkollhat, és a demográfiai telet, vagyis praktikusán szólva: gyermekeket kell vállalni”.

A termékenységi ráta egész Európában csökkenő tendenciát mutat: a korábban 1,8–2 körüli termékenységi ráta egy évtized alatt 1,09–1,27 közé apadt szinte mindenhol. Hazánkban a korábbi hanyatlás után a termékenységi ráta javult, ami 2011–2022 között a legnagyobb volt az Európai Unió tagállamai közül. Bár az elmúlt években, a válságokkal terhes időszakban Magyarországon is csökkenés mutatkozik, 2022-re a 6. legnagyobb termékenységi rátával bíró ország lettünk az unióban.

KAMOCSA GÁBOR

Életrajzi kötet jelent meg Lonovics Józsefről

A csanádi püspök, akit Haynau fölakasztatott volna

Lonovics József (Miskolc, 1793. január 31.–Pest, 1867. március 13.) katolikus főpap, diplomata, egyháztörténész, akadémikus, 1834 és 1848 között csanádi püspök, 1848/49-ben kinevezett egri érsek, majd 1866/67-ben szintén „csupán” kinevezett kalocsai érsek a XIX. századi magyar katolikus egyház története mellett a hazai politika- és az európai diplomáciatörténetnek is fontos alakja. Ezért is öröndetes, hogy nemrégiben önálló kötetben jelent meg életének és munkásságának, valamint elsősorban 1840/41-es római – egyházpolitikai és közpolitikai értelemben egyaránt sikeres – küldetésének áttekintése.

Bárány Zsófia történész *„Lelke mélyén szabad röptű szellem” – Lonovics József, egy magyar főpap a reformok világában* című impozáns nyomdai kivitelű, ugyanakkor szakmailag kiemelkedően nagy filológiai háttérrel megalapozott munkája számos magyarországi (egyházi és világi) archívumban, valamint bécsi és római levéltárakban végzett kutatások eredményeként született meg. A szerző a vonatkozó katolikus kánonjogi és egyháztörténeti szakirodalom eddigi eredményein túl nagyszámú primer forrást, többségében eddig publikálatlan és/vagy alig, illetve egyáltalán nem kutatott kéziratot használt föl.

A könyvet interdiszciplinaritás jellemzi, hiszen a történettudomány hagyományos megközelítésmódjai mellett az egyház-, a jog-, a sajtó- és a művelődéstörténet módszerei és eredményei is fölhasználásra kerültek benne. Értő és érzékeny módon nyúlt kutatási témájához a szerző, s igyekezett minél árnyaltabb képet adni olvasójának Lonovics Józsefről: nemcsak mint egyházi vezetőről és politikai-diplomáciai szereplőről, de mint művelt tudós emberről, s kora társa-

dalmi, gazdasági, politikai és szellemi folyamatai iránt nyitott közéleti szereplőről is.

Lonovics polgári családban született és az egri főegyház egye papjaként, majd kanonokjaként lépdelt előre a klerikusi pályán, amelynek csúcspontjaként csanádi püspökké nevezte ki az uralkodó, sőt bízta meg a magyarországi vegyes házasságok kérdésének római képviselővel. Ezen küldetése során találkozott XVI. Gergely pápával, aki a szimpátiával tekintett rá. Római tevékenységének és tárgyalásainak eredménye volt, hogy a katolikus és nem katolikus keresztény felek közötti házasságokat a katolikus papok „passzív asszisztenciája” mellett is meg lehetett kötni. A vegyes házasságok kérdése, s abból kiindulva a vallás szabad gyakorlásának az ügye egyébként a reformkori országgyűléseknek is fontos témája volt.

Lonovics Józsefet 1848 nyarán egri érsekké nevezték ki, azonban ezt az Apostoli Szentszék nem erősítette meg. A magyar szabadságharc leverése után az egyébként konzervatív elkötelezettségű főpapot letartóztatták, s előbb fogságban, később házi őrizetben tartották, többek között a melki bencés apátságban, majd Bécsben, és csak 1860-ban térhetett vissza Magyarországra. Hogy miként viszonyultak hozzá a szabadságharcot leverő osztrák vezetők, arra példa Julius von Haynau következő megnyilvánulása: „Én nem csinálom neki semmit, én mint maga a szelidség megyek le [Pestre]; noha nagy lelki gyönyörűséggel akasztattam volna föl egy katolikus püspököt, a legszívesebben pedig ezt az önhitt Lonovicsot.” Ugyan többször is föl-

merült Lonovics József neve – a forradalom és szabadságharc előtt és alatt is – mint Magyarország primásé és esztergomi érseké, végül 1866-ban kalocsai érsekké nevezték ki. Súlyos és halálos torokbetegsége miatt azonban ezt a posztot már nem foglalhatta el.

Horváth Mihály – akadémikus, történész, 1848-ban Lonovics kinevezett utódja a csanádi püspöki székben – így jellemezte elődje és főpaptársa személyiségét: „Az egész magyar klérusnak kétségbevonhatatlanul ő volt legjelesebb egyénisége. Lonovics a lángésznek minden sajátságaival gazdagon fel volt ruházva: sebes, mély felfogás, érett, helyes ítélet, játszi elmesség, nagy emlékező tehetség ékesítették szellemét.”

MIKLÓS PÉTER

Erősödő háttér az akadémia csapatainál

Egy korosztálynál már elindult a GPS alapú teljesítmény monitorozás, körvonalazódik egy teljesítménydiagnosztikai labor felállítása, és tanulmányi szerződések jelenthetnek további motivációt a fiatalok számára. Ezek az intézkedések a fiatal labdarúgók teljesítményének javulását segíthetik, ugyanakkor javában zajlik a klubhoz tartozás, a grosicsos identitás megerősítése is.

– Értéket, stílust és egy átfogó klubéletet szeretnénk megjeleníteni. A klub iránti kötődést kulturális programokkal, a Grosics-estekkel és egyéb közösségépítő rendezvényekkel igyekszünk megerősíteni – mondta az utánpótlás sportigazgató. *Takács Mihály* kiemelte, az U17-es korosztálynál már elindult a GPS alapú teljesítmény-monitorozás, ez a jövőben az összes felső korosztályra kiterjed. A sérült játékosok rehabilitációját egy teljesítménydiagnosztikai labor segítheti a jövőben, ennek felállítása jelenleg is zajlik. A klub az U15-ös, az U16-os, továbbá az U17-es korosztálynál tanulmányi szerződéssel szeretné erősíteni a játékosok kötődését.

Makra Zsolt utánpótlás szakmai vezető minél több óvodás gyereket szeretne bevonni a klub életébe.

– Szakmai programunkban továbbra is kiemelt figyelmet fordítunk a technikai fejlesztésre, az U13-as korosztályban pedig megkezdjük a nagypályára való felkészítést – mondta *Makra Zsolt*.

Ivány Tamás, a Szeged-Csanád Grosics Akadémia operatív igazgatója elmondta, megpróbálnak minden segítséget megadni ahhoz, hogy a gyerekek az edzéseket és a tanulást a lehető legjobban össze tudják hangolni. Az utánpótlásban futballozó fiatalokat és szüleiket szeretettel várják az NB II-es csapat hazai mérkőzéseire. cs. Á.

A párizsi olimpián járt az élettani csoportvezető

Papp Róbert a magyar ökölvívó válogatott erőnléti edzőjeként vett részt az ötkarikás játékokon. A Szeged-Csanád Grosics Akadémia élettani csoportvezetője a klubhonlapnak nyilatkozva azt mondta, az olimpia legfontosabb tanulsága, hogy nincs sablon, a sikerhez egyéni utak vezetnek. – Ha a tehetség kőkemény munkával és kitartással párosul, előbb-utóbb meghozza a gyümölcsét. Ezt a gondolatot igyekszem átadni a klubunknál nevelkedő gyerekeknek is – mondta *Papp Róbert*.

FOTÓK: SZEGED-GROSICSAKADÉMIA.HU

A megfelelő táplálkozás jelentőségét hangsúlyozták

A sporttáplálkozással kapcsolatban szerveztek előadást szeptemberben a Szeged-Csanád Grosics Akadémia nagypályás utánpótláscsapatái számára a Szent Gellért Fórumban.

– Szerepet kell vállalnunk a tájékoztatásban, mert a teljesítmény szempontjából lényeges, hogy milyen élelmiszert juttatunk a szervezetünkbe. A tudatos táplálkozás

jóhatásait a saját bőrükön fogják megtapasztalni a fiatal labdarúgók, és az edzők is nagyobb figyelmet szentelnek ennek a jövőben – mondta a programmal kapcsolatban *Takács Mihály* utánpótlás sportigazgató. A rendezvényen a folyadékháztartásról is szó esett, hiszen a sportolóknál különösen hangsúlyos a megfelelő folyadékpótlás. cs.

Ferenc pápával is találkoztak a ministránsok Rómában

Csaknem negyven fiatal ministráns vett részt július 28–augusztus 3. között Rómában a Ministránsok Nemzetközi Zarándoklatán. Hazánkból körülbelül 1500 fiatal utazott az örök városba, a magyar ministránsok üdvözölték leghangosabban Ferenc pápát a Szent Péter téren. A plébánosok választották ki az egyházmegyéből azt a 38 ministránst, 13–18 éves fiatalot, akik az elmúlt években hűségesen ministráltak – mondta el *Serfőző Levente* oktatási püspöki helynök, a csoport vezetője. Az utazás csúcspontja a Ferenc pápával való találkozás volt, a Szentatya a Szent Péter téren üdvözölte az ötvenezer európai ministránst. Az idei találkozó mottójául Izajás próféta könyvének egy szavát választották: „*Veled!*”, amelyet a világnyelvek mellett magyarul is írtak a zarándoklat hivatalos molinóira, pólóira, zászlóira.

Orosch János nagyszombati érsek tartott misét Pitvaroson

A nagyszombati érsek félezer kilométert utazott, hogy a pitvarosi búcsúünnepen részt vegyen. *Orosch János* a szentmisén a szlovák–magyar lakosságcseréről is megemlékeztek. A családja is érintett volt, a nagypapja német rokonságát is kitelepítették.

Ismét régi pompájában látható a Tóth Péter-ház

A rendezetlen tulajdonviszonyok miatt hosszú ideig Szeged szégyenfoltja volt az egykor a főispánnak is otthont adó eklektikus palota, a Tóth Péter-ház. Végül 2016-ban került az egyházmegye tulajdonába az épület, és idén fejeződött be a teljes felújítása. *Kiss-Rigó László* püspök az átadó ünnepségen arról beszélt, hogy sokáig hezitáltak az épület átvételén, mert sem funkciót, sem a felújításhoz forrást nem tudtak biztosítani. Szerencsére pont ekkor kereste meg az egyetem az egyházmegyét: átvennék-e a zeneművészeti szakközépiskolájukat? Miután a kor-

mány anyagi támogatásra tett ígéretet, megkezdődhetett a ház korszerűsítése. A 2024-25-ös tanévet a Gál Ferenc Egyetem Vántus István Zeneművészeti Szakgimnáziuma már a megújult épületben kezdhette meg, s azóta az első koncertet is megtartották a díszteremben.

Könnyűzenével a liturgia szolgálatában

Az idén tavasszal Szegeden elindult, négy hétvégén át tartó keresztény könnyűzenei oktatási workshop, a *Sacro Song* második alkalmát szeptember 6–7-én tartották a Katolikus Házban. A képzés megálmodói, megvalósítói és oktatói a hazai keresztény könnyűzene kiemelkedő alakjai, több mint 25 éve aktív szereplői, *Gábel András* és *Gellért*, valamint az ő zenei formációjukban, az Eucharist együttesben velük együtt szolgáló *Szentpétery Mózes*. Példaértékű életüknek és munkásságuknak köszönhetően hiteles tanítók, akiktől megtiszteltetés tanulni arról, hogy hogyan érdemes és kell dicsőíteni.

Egyházi oktatási és sportkomplexum épül Mórahalmon

Szeptember 19-én írták alá a mórahalmi városházán azt a szerződést, melyben a város átruházta az egyházmegyére azokat a területeket, ahol a Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási és sportlétesítményeket alakít ki közoktatási, köznevelési, valamint sport és sport utánpótlásnevelési közfeladatainak ellátása céljából.

– Köszönetet szeretnék mondani azért a segítségért, amely nélkül nem tudtuk volna megvalósítani ezt a projektet – kezdte beszédét *Kiss-Rigó László* püspök. – A nehézség abból adódott, hogy minden lehetőségünk megvolt a szegedi folytatásra, de számunkra érthetetlen módon méltatlan politikai támadások indultak az egyházmegye ellen, a projekt ellen, ami önmagában még nem lett volna probléma. Ami miatt elgondolkodtunk, az a lakossági tiltakozás volt azzal kapcsolatban, hogy a létesítmények rontották volna a város levegőjét, bár a valóság ennek pont az ellenkezője lett volna. Ha ilyen gyanú él egyesekben, akkor mi még véletlenül sem akarunk senkinek sem kellemetlenséget okozni. Az egyházmegye, mint közismert, hat év múlva ünnepli a millenniumát, az 1000 éves fennállását. A millennium előtt ez az aláírás egy olyan fejlesztést

Magas állami elismerést vehetett át Pál Hortenzia

A Magyar Ezüst Érdemkereszt Egyházmegye Szent Ágota Gyermekevédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettesének negyedévszázados munkáját. A szakember két és fél évtizede elkötelezetten, lelkiismeretesen dolgozik a vér szerinti családjukat nélkülözni kényszerülő gyermekekért. Elismerését *dr. Felkai László* közigazgatási államtitkártól vette át az augusztus 20-i állami ünnep alkalmából a Belügyminisztérium márványaulájában.

A Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozatával ismerték el *Pál Hortenziának*, a Szeged-Csanádi

Egyházmegye Szent Ágota Gyermekevédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettesének negyedévszázados munkáját. A szakember két és fél évtizede elkötelezetten, lelkiismeretesen dolgozik a vér szerinti családjukat nélkülözni kényszerülő gyermekekért. Elismerését *dr. Felkai László* közigazgatási államtitkártól vette át az augusztus 20-i állami ünnep alkalmából a Belügyminisztérium márványaulájában.

Pál Hortenzia gyermekvédelmi gondoskodásban élők érdekében végzett tevékenysége sokoldalú, odaadóan szolgálja a nevelőszülői és gyermekotthoni ellátás fejlesztését. Munkáját az elméleti tudással megalapozott hatékony problémamegoldás, a gyermekek, a munkatársak iránti tisztelet és a fejlődésbe vetett hit jellemzi.

indíthat, ami valóban mindenkinek, Szegednek és Mórahalomnak is a javát szolgálja – fogalmazott a püspök.

Értékeket mutattak be az ifjúság számára Békésben

Példaértékű összefogással valósult meg szeptember 26-án a Gál Ferenc Egyetem Gazdasági Karán Békéscsabán a *II. COOL-TOUR Ifjúsági Nap*. A *Barangolás a tudomány, a kultúra és a sport világában* alcímet viselő program idén is nagy érdeklődést váltott ki az egyetemi hallgatók és a középiskolások körében, összesen több, mint háromszázhatvanan érkeztek békéscsabai és gyulai intézményekből.

Az évente megrendezett program elsődleges célja többnyire Békés vármegyei származású vagy itt tevékenykedő személyeken keresztül értékeket felmutatni az ifjúság számára a tudomány, a kultúra és a sport területéről. A szekcióelőadók témabemutatása előtt *Kiss-Rigó László* püspök, *Harrach Péter* országgyűlési képviselő és *Dux László* rektor is köszöntötte a hallgatóságot.

A tudomány szekcióban *Seres Sándor* mesterséges intelligencia tanácsadó tartott előadást a sokakat foglalkoztató témában. A kultúra területén *A múlt kincsei a jövő csodái* címmel beszélt hitről, népi kultúráról a tótkomlói származású *Hrivnák Tünde* Pro Urbe-díjas, nemzetközileg elismert divattervező. A sport szekcióban *Molcsányi Rita* röplabdázóval *Baran Ádám*, a Békéscsabai Röplabda Sportegyesület elnöke beszélgetett a sportsikerek alapvető összetevőiről, alázatról és elszántságról.

Korszerűsítés a békési technikumban

Szeptember 27-én vehették birtokba a diákok a Gál Ferenc Egyetem Békési Technikumának felújított épületszárnyát. A megújult 122 éves B-épületben a jövőben modern körülmények között folyhat az oktatás. *Dux László* rektor az eseményen elmondta, Békés vármegyében emelkedik azok száma, akik felnőttként, munka mellett ülnek vissza az iskolapadba. A térségben az agárképzések és az agrár továbbképzések jelentősége kiemelt feladatnak számít, amiben az egyetem szívesen nyújt segítséget. A növekvő létszámú békési technikumban a korszerű épületrész tovább erősíti az oktatás színvonalát.

Zenei szolgálattevők lelkinapja

Immár hagyományosan került sor szeptemberben arra a lelkinapra, ahova a Pasztorális Helynökség munkatársai az egyházmegye plébániáin és közösségeiben szolgálatot teljesítő zenészeket várták. A hagyományosabbnak gondolható kántori feladatokat ellátókat és a „gitáros zenészként” aposztrofált testvéreket összeköti az, hogy a liturgiákat vezető pap mellett kulcsszereplői annak a tevékenységnek, amely segíti a híveket abban, hogy szívüket az Istenhez emeljék. A spirituális tartalmat *Pálfai Zoltán* makói plébános biztosította a résztvevők számára.

2024 az imádság éve

Hazánk nagyasszonya, aki tisztel téged

Hazánk nagyasszonya, aki tisztel téged,
Nehéz időket él a te magyar néped.
Hiszünk egy jobb sorsban, és szeretünk téged,
Könnyező imánkból csokrot nyújtunk néked.
Semmi más nem maradt, csak szent segítséged,
Ezért könyörög most a hű magyar néped.
Mária, Mária maradj a magyarnak segítő asszonya.

Hazánk nagyasszonya, hontalan reménye,
Árva nép gyámola, éjszakának fénye!
Hiszünk egy jobb sorsban, és szeretünk téged,
Könnyező imánkból csokrot nyújtunk néked.
Semmi más nem maradt, csak szent segítséged,
Ezért könyörög most a te magyar néped.
Mária, Mária maradj a magyarnak segítő asszonya.

Hazánk nagyasszonya, nem féltjük országunk,
Hiszen neked adta első szent királyunk.
Ameddig velünk vagy, jöhet vészek vésze,
Erős lesz e nép, ha te leszel vezére.
Semmi más nem maradt, csak szent segítséged.
Ezért könyörög most a te magyar néped.
Mária, Mária maradj a magyarnak segítő asszonya.